

muniamerunt. Quæcunque ecclesiæ vel clericis, aut quibuslibet personis, a gloriosæ memoriæ præfatis principibus munificentia largitate collata sunt, omni firmitate perdurent. Quidquid ecclesiæ, clerici, vel provinciales nostri, intercedente tamen justo possessionis initio, per triginta annos inconcusso jure possedissemus, in eorum ditioe res possessa permaneat; nec actio tantis ævi spatiis sepulta ulterius contra legum ordinem sub aliqua repetitione consurgat, possessione in possessoris jure sine dubio permanente. Provideat ergo strenuitas universorum judicum, ut præceptionem hanc sub omni observatione custodiant; nec quidquam aliam agere aut judicare, quam ut hæc præceptio secundum legum Romanarum seriem continet, vel sexus quarundam gentium justa antiqui juris constitutione olim vixisse dignoscitur, sub aliqua temeritate præsumant.

VII.

CHILDEBERTUS,

REX FRANCORUM.

CHILDEBERTI, FRANCORUM REGIS, CONSTITUTIO.

DE ABOLENDIS RELIQUIIS IDOLOLATRIÆ, ET DE SACRORUM DIERUM FESTIVITATIBUS CASTE CELEBRANDIS.

(Ex Labbei appendice tomi V.)

Epistola clementissimi et beati regis nostri Childeberti data per ecclesias sacerdotum, vel omni populo.

Credimus hoc, Deo propitio, et ad nostram mercedem, et ad salutem populi pertinere, si populus Christianus relicta idolorum cultura, Deo, cui integram promisimus fidem, in quantum inspirare dignatus fuerit, pure deservire debeamus. Et quia necesse est ut plebs quæ sacerdotis præceptum non ita ut oportet custodit nostro etiam corrigatur imperio, hanc chartam generaliter per omnia loca decrevimus mittendam, præcipientes ut quicumque admoniti de agro, ubicunque fuerint simulacra constructa, vel idola dæmonibus dedicata ab hominibus, facto non statim abjecerint, vel sacerdotibus hæc destruentibus prohibuerint, datis fidejussoribus non aliter discedant, nisi in nostris obtutibus præsententur. Qualiter in sacrilegos Dei injuria vindicetur, nostrum est pertractandum. Et quia fides nostra, ut verbum de altario a sacerdote faciente, quodcunque

de Evangelio, prophetis, vel Apostolo fuerit annunciatum, in quantum Deus dat intellectum, ad nos querimonia processit multa sacrilegia in populo fieri, unde Deus lædatur, et populus per peccatum declinet ad mortem; noctes pervigiles cum ebrietate, scurrilitate, vel canticis, etiam in ipsis sacris diebus, Pascha, Natale Domini, et reliquis festivitibus, vel adveniente die Dominico dansatrices^a per villas ambulare. Hæc omnia, unde Deus agnoscitur lædi, nullatenus fieri permittimus. Quicumque post commotionem sacerdotum, vel nostrum præceptum, sacrilegia ista perpetrare præsumperit, si servilis persona est, centum ictus flagellorum ut suscipiat jubemus; si vero ingenuus, aut honoratior fortasse persona est, districta inclusione digna. Sunt hi autem in penitentiam redigendi, ut qui salubria et a mortis periculo revocantia audire verba contemnunt, cruciatus saltem corporis eos ad desiderandam mentis valeat reducere sanitatem.

^a Dansatrices, hoc est saltatrices, verbo illo sæculo et hodie in Gallia usitato, inquit Holstenius.

VIII.

RECCAREDUS,

REX VISIGOTHORUM.

RECCAREDI REGIS

EDICTUM DE CONFIRMATIONE CONCILII TOLETANI.

Gloriosissimus et piissimus dominus noster Reccaredus rex.

Universorum sub regni nostri potestate consistentium amatores nos suos divina^a faciens veritas,

^a Hard. ex Ms.: *Universis sub regimine nostræ potestatis consistentibus. Amatores nos sui divina, etc.*

nostris principaliter sensibus inspiravit, ut causa in-
stauranda fidei ac disciplinae ecclesiasticae, episcopos
omnes Hispaniae nostro praesentandos culmini iube-
remus. Praecedenti autem diligenti et cauta delibe-
ratione, sive quae ad fidem conveniunt [pro fide vera
faciunt], seu quae ad morum correctionem respiciunt;
cum enim sensus maturitate et intelligentiae gravi-
tate constant esse digesta, nostra proinde auctori-
tas id omnibus hominibus ad regnum nostrum perti-
nentibus jubet, ut si qua definita sunt in hoc sancto
concilio, habito in urbe Toletana, anno regni nostri
felicitate quarto, nulli contemnere liceat, nullus praer-
terite praesumat; capitula enim quae nostris sensibus
placita et disciplinae congrua a praesenti conscripta
sunt synodo, in omni auctoritate, sive clericorum,
sive laicorum, sive quorumcumque omnium obser-

ventur et maneant. Id est, primum, de observatione
priorum canonum; alterum, de symbolo profuturo
a populis in ecclesia (Vid. Mansi Con. t. IX, col. 305).

Has omnes constitutiones ecclesiasticas, quas sum-
matim, breviterque perstrinximus (sicut plenius in
canone continentur) manere perenni stabilitate san-
cimus. Si quis vero clericus, aut laicus harum san-
ctionum obediens esse noluerit [obediens observator
esse noluerit, superba fronte majorem statum re-
pugnans]; si episcopus, presbyter, diaconus, aut
clericus fuerit, ab omni concilio excommunicationi
subiaceat; si vero laicus fuerit, et honestioris loci
persona est, mediocrem facultatum suarum amittat,
fisci juribus profuturam; si vero inferioris loci per-
sona est, suspensione rerum suarum multatus in ex-
silio deputetur. *Sequuntur subscriptiones.*

IX.

SIGEBERTUS,

REX FRANCOBUM.

AD SIGEBERTUM REGEM

EPISTOLA CONCILII PARIISIENSIS,

ANNO CHRISTI 578 HABITI *

Ut Promoti causam non defendat.

Domino gloriosissimo, atque sanctae Ecclesiae ca-
tholicae filio, Sigeberto regi, Sapaudus, Philippus,
Priscus, Constitutus, Laban, Felix, item Felix, Ger-
manus, Lucretius, Clementinus, Syagrius, Gallo-
magnus, Optatus, Salonius, item Salonius, Quinidius,
Promotus, Silvester, Genesis, Polemius, Palladius,
Victor, Sagittarius, Anacharius, Hesychius, Claudi-
us, Desiderius, Heraclius, Tetradus, Pappulus, Li-
cerius, et Leudobaudis, episcopi.

Quantum ineffabili gaudio synodali concilio pun-
tiatur, quandoquidem a catholico principe res nova
pro dilectione Christi concipitur, tantum lamentabile
exsecrandumque censetur, cum in Ecclesia sancta
contra Deum et contra canonum disciplinam dissensio
generatur. Nuper etenim non absque conniventia
gloriae vestrae, sicut credimus, evocati Parisios ve-
nientes, novam inauditamque ordinationem in Castro
Dunensi, parochia denique Carnotina, factam fuisse
cognovimus. Quam rem licet vix credere possumus
cum consensu gloriae vestrae fieri potuisse, tamen si
cujuscumque prava suggestionem praeventi, in hac

B tam obscena et Ecclesiae universae contraria conse-
sistis, ab hujusmodi scandali defensione sinceritatis
vestrae conscientiam expletis, quia satius est ut ille
qui ambitionis instinctu rem tam nefariam dolens
ambitione compellit, per satisfactionem penitentiae
reatum suum ablueri compellatur, quam vestra puri-
tas (quod avertat Divinitas) hujus facinoris conta-
gione maculetur. Et quia nobis necesse fuit ut juxta
canonum constituta persona temerariae deberet praesumptio
coerceri, ideo salutis obsequium digno in
Christo officiositatis et reverentiae cultu praebentes,
poscimus ut vos, quos Deus et culmine praecipuos
et sinceritate praecclaros esse praecipit, non quocum-
que, aut quorumcumque temerato concilio ad defen-
sanda hujusmodi scandala misceatis, quia Deum sufficit
nosse, vos nequaquam penitus velle contra vos
divinam iracundiam promoveri. Annis multis glo-
riam regni vestri potentia divina cum omni felicitate
conservet, domne gloriosissime, et praecellentissime
domne.

Sequuntur subscriptiones.

* Id ipsum videtur, cujus a Gregorio Luronensi
lib. iv, cap. 41, sit mentio his verbis: « Cum autem
inquit, contentio inter Guntramnum et Sigebertum
reges verteretur, Guntramnus rex apud Parisios omnes
episcopos regni sui congregat, ut inter utrosque, quid
veritas haberet, edisceret, etc. SIMONDS. — Cum in
Gallia bellum civile recrudesceret, Guntramnus rex
procreaverat ut Parisiis concilium celebraretur, si
forte per sanctissimos episcopos res absque bello
componi posset. Verum ubi semel res armis agi coepta
fuit, ecclesiasticae leges omnino siluerunt. Ait Gre-

gorius de gestis Francorum lib. iv cap. 47 et 48, his
temporibus accidisse ut Chilpericus per filium suum
Theodobertum Turonensibus, Pictaviensibus, atque
aliarum civitatum ecclesiis magnam cladem intulerit.
Hanc ille paucis perstringens, sic ait: « Vestri
everit, ecclesias incendit, ministeria dirahit, cle-
ricos interfecit, monasteria virorum dejecit, puellas
deludit, et cuncta devastat; fuitque illo tempore pe-
jor in ecclesiis gemitus, quam tempore persecutoris
Diocletiani. » (Vide Baronium, anno 576.)

SEN. BERT.